PRAVILNIK O PREVENTIVNIM MJERAMA ZA BEZBJEDAN I ZDRAV RAD PRI KORIŠĆENjU OPREME ZA RAD SA EKRANOM ("Sl. glasnik RS", br. 112/2013)

PRAVILNIK O PREVENTIVNIM MJERAMA ZA BEZBJEDAN I ZDRAV RAD PRI KORIŠĆENjU OPREME ZA RAD SA EKRANOM

("Sl. glasnik RS", br. 112/2013)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se minimalni zahtjevi koje poslodavac treba da ispuni u obezbjeđivanju primjene preventivnih mjera pri korišćenju opreme za rad sa ekranom.

Član 2

Ovaj pravilnik se ne primjenjuje na:

a) vozačke ili kontrolne kabine u vozilima ili mašinama,

b) računarske sisteme instalirane u transportnim sredstvima,

v) računarske sisteme koji su prevashodno namijenjeni za javnu upotrebu,

g) prenosive računarske sisteme koji se ne koriste stalno na radnom mjestu,

d) kalkulatore, fiskalne kase i drugu opremu za rad koja ima male ekrane za prikazivanje podataka ili mjera koji su neophodni za neposredno korišćenje te opreme za rad,

đ) pisaće mašine sa ekranom.

Član 3

(1) Oprema za rad sa ekranom je oprema za rad sa alfanumeričkim ili grafičkim ekranom, bez obzira na način prikazivanja.

(2) Radno mjesto, u smislu ovog pravilnika, jeste prostor namijenjen za obavljanje poslova kod poslodavca, u kome se koristi oprema za rad sa ekranom i koja može biti dopunjena tastaturom ili drugim uređajima za unos podataka i/ili programom koji određuje korisnički odnos između radnika i opreme za rad sa ekranom, pomoćnim dijelovima i uređajima, uključujući periferne jedinice (kao što su disk, telefon, modem, štampač, držač dokumenata), uključujući radnu stolicu, radni sto ili radnu površinu i neposrednu radnu sredinu.

(3) Radnik, u smislu ovog pravilnika, jeste radnik koji u okviru poslova koje obavlja koristi opremu za rad sa ekranom najmanje četiri sata dnevno.

Član 4

(1) Za sva radna mjesta na kojima se koristi oprema za rad sa ekranom poslodavac:

a) vrši procjenu rizika od nastanka oštećenja čula vida i fizičkih i psihofizioloških oštećenja zdravlja sa ciljem da se utvrde način i mjere za otklanjanje ili smanjenje tih rizika, uzimajući u obzir dodatni i/ili kombinovani efekat utvrđenih rizika,

b) obezbjeđuje radniku rad na radnom mjestu na kojem su sprovedene mjere za bezbjedan i zdrav rad propisane ovim pravilnikom,

v) sprovodi organizacione mjere, odnosno radnicima obezbjeđuje odgovarajuće pauze ili promjenu radnih aktivnosti sa ciljem da se smanje psihofiziološki napori koji nastaju pri korišćenju opreme za rad sa ekranom i

g) ukoliko ne postoji mogućnost promjene radnih aktivnosti radnika, odnosno ukoliko radnik nema spontanih prekida tokom rada, poslodavac obezbjeđuje da radnik, na svakih 55 minuta rada, ima najmanje pet minuta odmora.

(2) Radnicima koji koriste opremu za rad sa ekranom poslodavac obezbjeđuje ciljani pregled očiju i vida koji vrši služba medicine rada i/ili kvalifikovano lice.

(3) Pregled iz stava 2. ovog člana obavlja se:

a) prije početka korišćenja opreme za rad sa ekranom,

b) periodično, u toku korišćenja opreme za rad sa ekranom, u intervalima ne dužim od tri godine,

v) ukoliko radnik koristi korektivna sredstva za poboljšanje vida u intervalima ne dužim od godinu dana i

g) ukoliko se kod radnika pojave problemi sa vidom koji mogu nastati kao posljedica korišćenja opreme za rad sa ekranom.

(4) Ukoliko rezultati pregleda iz stava 2. ovog člana pokažu da je to neophodno, poslodavac radnika upućuje na ciljani oftalmološki pregled.

(5) Ukoliko je na osnovu rezultata ciljanih pregleda iz st. 2. i 4. ovog člana neophodno i ukoliko se uobičajena korektivna sredstva ne mogu koristiti, poslodavac obezbjeđuje korišćenje posebnih korektivnih sredstava koja odgovaraju poslovima koji se obavljaju.

Član 5

Oprema za rad sa ekranom ne smije biti izvor opasnosti od nastanka povrede ili oštećenja zdravlja radnika.

Član 6

(1) Karakteri na ekranu treba da budu dobro definisani, jasno uobličeni, odgovarajuće veličine i sa odgovarajućim razmacima između karaktera i redova.

(2) Slika na ekranu treba da bude stabilna, bez treperenja ili drugih oblika nestabilnosti.

(3) Svjetlosna jačina karaktera i/ili kontrast između karaktera i pozadine treba da budu radniku lako podesivi i prilagodljivi uslovima radne sredine.

(4) Ekran mora da bude podesiv u horizontalnoj i vertikalnim ravnima u skladu sa potrebama radnika.

(5) Udaljenost ekrana od očiju radnika treba da bude od 500 mm do 750 mm, a ekran treba da je nagnut unazad pod uglom od 15° do 20°.

(6) Ekran treba da bude postavljen tako da je gornja ivica ekrana približno 5 cm ispod linije oka radnika.

(7) Posebno postolje za ekran ili podesivi sto moraju da budu obezbijeđeni.

(8) Na ekranu ne smije da bude odbljeska ili refleksije koji mogu da budu neprijatni za radnika.

Član 7

(1) Tastatura mora da bude sa podesivim nagibom i odvojena od ekrana tako da radnik može da zauzme udoban radni položaj koji će spriječiti pojavu zamora u rukama.

(2) Ispred tastature mora da postoji dovoljno prostora za oslonac šaka i ruku radnika, a najmanje 150 mm slobodne površine od ruba stola do tastature.

(3) Tastatura mora da ima mat površinu da ne bi izazvala odbljesak svjetlosti.

(4) Raspored i karakteristike tastera treba da budu takvi da olakšaju upotrebu tastature.

(5) Simboli na tasterima moraju da imaju odgovarajući kontrast u odnosu na tastere i da su čitljivi iz predviđenog položaja za rad.

Član 8

(1) Radni sto ili radna površina moraju da:

a) imaju površinu koja neće izazivati odbljesak,

b) imaju dovoljno veliku površinu, minimalne dubine 800 mm i širine od 1200 mm i koja omogućava fleksibilan raspored ekrana, tastature, dokumenata i prateće opreme,

v) budu stabilni i, ukoliko je moguće, podesivi po visini ili visine između 720 mm i 750 mm.

(2) Ispod radnog stola ili radne površine treba da postoji prostor za noge najmanje dubine 600 mm, širine 600 mm i visine 650 mm.

(3) Držač dokumenata mora da bude stabilan, podesiv i postavljen na način koji će neophodne pokrete glave i očiju svesti na minimum.

(4) Za radnika mora da bude obezbijeđeno dovoljno slobodnog prostora tako da može da zauzme udoban položaj pri radu.

Član 9

(1) Radna stolica mora da bude stabilna i da omogućava radniku slobodu pokreta i udoban položaj.

(2) Visina sjedišta mora da bude podesiva.

(3) Naslon mora da bude podesiv u pogledu visine i nagiba.

(4) Oslonac za stopala mora da bude obezbijeđen radnicima koji žele da ga koriste.

Član 10

Na radnom mjestu mora da bude obezbijeđen odgovarajući slobodan prostor za radnike tako da im je omogućena promjena položaja i sloboda pokreta.

Član 11

(1) Prirodno i/ili vještačko osvjetljenje moraju da obezbijede adekvatnu osvijetljenost i kontrast između ekrana i okoline, uzimajući u obzir vrstu poslova i potrebe radnika.

(2) Osvjetljenje u radnoj sredini treba da bude od 400 lx (+/ - 100 lx).

(3) Uređenje radnog mjesta i izbor vještačkog osvjetljenja mora da bude izvedeno na način kojim se sprečava nastanak odbljeska ili refleksije.

Član 12

(1) Radna mjesta moraju da budu uređena na takav način da izvori prirodne svjetlosti (prozori ili otvori), providni ili prozračni zidovi i oprema i zidovi svijetlih boja ne stvaraju direktni odbljesak i refleksiju na ekranu.

(2) Prozori moraju da budu opremljeni odgovarajućim sistemom podesive zaštite kojim se može smanjiti prirodno osvjetljenje na radnom mjestu.

Član 13

(1) Na radnom mjestu moraju da budu obezbijeđeni propisani uslovi radne sredine u pogledu buke, zračenja i mikroklime.

(2) Oprema za rad sa ekranom ne smije da bude izvor buke koja će ometati razgovor ili izvor toplotnog zračenja koje bi bilo neprijatno za radnike.

(3) Buka opreme za rad sa ekranom i drugih izvora na radnom mjestu ne smije ometati rad i biti veća od 60 dB.

(4) Temperaturu na radnom mjestu treba održavati u granicama od 23 °S do 26 °S u ljetnom, odnosno 20 °S do 24 °S u zimskom periodu, relativnu vlažnost vazduha u granicama od 40% do 60%, a brzinu strujanja vazduha do 0,25 m/s.

Član 14

Poslodavac je dužan da projektuje, izabere, naruči ili izmijeni program i obezbijedi obavljanje poslova pri kojima se koristi oprema za rad sa ekranom, tako da:

a) program odgovara zadatku,

b) program bude jednostavan za upotrebu, ukoliko je moguće, prilagođen znanju i iskustvu radnika i takav da se kvantitativne ili kvalitativne provjere ne vrše bez znanja radnika,

v) je radniku obezbijeđena povratna informacija o njihovom učinku,

g) su informacije prikazane u formatu i brzinom koja je prilagođena radniku,

d) su primijenjeni principi ergonomije programa, a naročito u pogledu ručnog unosa podataka.

Član 15

Poslodavac će radnicima i/ili njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu omogućiti da imaju uvid u sve informacije koje se odnose na bezbjednost i zdravlje na radu, a naročito o mjerama koje se preduzimaju u cilju ostvarivanja bezbjednih i zdravih uslova za rad pri korišćenju opreme za rad sa ekranom.

Član 16

(1) U toku osposobljavanja za bezbjedan i zdrav rad pri korišćenju opreme za rad sa ekranom, poslodavac radnike upoznaje sa rizicima koji se mogu pojaviti pri korišćenju te opreme.

(2) Osposobljavanje iz stava 1. ovog člana obavlja se prije početka korišćenja opreme i svaki put kada dođe do promjena u organizaciji obavljanja poslova.

Član 17

Poslodavac i radnici, odnosno njihovi predstavnici za zaštitu i zdravlje na radu sarađuju u aktivnostima koje se odnose na korišćenje opreme za rad sa ekranom.

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".